

Tegenhouden als nieuw paradigma voor de politie? (2005) P. van Soomeren en A. Beerenpoot (DSP-groep, Amsterdam). Verkenningen 11

Doelstelling

Het politieke concept 'tegenhouden', zoals dat geformuleerd is in het visiedocument, nader uitwerken en waar mogelijk te instrumenteren en van methodieken te voorzien.

Hoofdvragen

1. Wat wordt binnen de huidige politieorganisatie(s) verstaan onder de strategie 'tegenhouden'?
2. In hoeverre heeft de strategie van 'tegenhouden' binnen de korpsen zijn intrede gedaan en op wat voor manier is 'tegenhouden' ingebed in de organisatie? Welke plaats neemt het begrip in binnen het operationele repertoire van de politie?
3. In welke behoefte voorziet 'tegenhouden' en welk doel is daarmee gediend?
4. Zijn er in het buitenland binnen of buiten de politie vergelijkbare concepten ontwikkeld als 'tegenhouden'? Op welke manier worden deze vormgegeven?
5. Wat zijn de raakvlakken van 'tegenhouden' met al langer bestaande theorieën en praktijk van preventie?

Methoden van Onderzoek

- literatuurstudie en documentenstudie
- interviews
- *'group decision room'*

Samenvatting

Het belangrijkste doel van dit verkennend onderzoek was de vraag beantwoorden in hoeverre 'tegenhouden' een nieuw, veelbelovend concept omvat dat zich (wezenlijk) onderscheidt van beproefde concepten als preventie en 'stukmaken' in het kader van de opsporing. Daarbij is ook de vraag aan de orde hoe 'tegenhouden' zich verhoudt tot de 'klassieke' oriëntatie in de strafrechtshandhaving: het bestraffen van daders en daarmee het bevestigen van strafrechtelijke normen. Bij 'tegenhouden' komt het, in eerste instantie, immers niet aan op het oppakken en bestraffen van daders.

De onderzoekers onderscheiden bij het begrip 'tegenhouden' een smalle en een brede variant. Bij de smalle variant ligt de nadruk op het operationeel politiewerk zelf. Hierbij gaat het om een breed scala aan methoden, die allemaal gerangschikt kunnen worden onder de noemer van zowel het voorkomen, in de klassieke betekenis van preventie, als het voortijdig stoppen, stukmaken, ontmoedigen en verstoren van criminele activiteiten. Informatiegestuurd en pro-actief werken zijn hierbij sleutelbegrippen. Bij Tegenhouden Breed gaat het met name om het betrekken van andere partijen. Gedacht moet dan worden aan bestuur, justitie, hulpverlening, bedrijfsleven en burgers.

Van beide varianten wordt een groot aantal voorbeelden gegeven. Het rapport noemt een aantal methoden en instrumenten, die zowel in de basispolitiezin als in het researchewerk worden toegepast. Voorbeelden zijn het sturen van waarschuwende ansichtkaarten naar veelplegers en het onbruikbaar maken van gestolen mobiele telefoons met behulp van SMS. Daarnaast wordt getracht vergelijkend inzicht te verschaffen in de effectiviteit van deze methoden.

De onderzoekers concluderen dat 'tegenhouden' vooral een nieuwe impuls geeft aan invulling van bekende klassieke concepten als 'preventie' en 'stukmaken'. Voor de verbinding tussen de smalle en brede variant zien de auteurs vooral een signalerende en adviserende rol weggelegd voor de politie. Opvallend in dit verband is, aldus de auteurs, dat de politie zichzelf

een veel ruimere rol toebedeelt, die van aanjager, regisseur en leermeester. Aanbevolen wordt om nader te bezien hoe de politie op adequate wijze invulling kan geven aan haar signalerende en adviserende rol, en welke signalen en adviezen op welke momenten voor welke gremia nodig zijn.